

De weg van vrede 4 – de vredevorst (2) – eerste dienst 2026

Kerntekst: Matteüs 4:1-11 en Efeziërs 6:10-18

- Lezing: Matteüs 4:1-11 en Efeziërs 6:10-18

¹Daarna werd Jezus door de Geest meegevoerd naar de woestijn om door de duivel op de proef gesteld te worden. ²Nadat Hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, had Hij grote honger. ³Toen kwam de beproever naar Hem toe en zei: 'Als U de Zoon van God bent, beveel die stenen dan in broden te veranderen.' ⁴Maar Jezus gaf hem ten antwoord: 'Er staat geschreven: "De mens leeft niet van brood alleen, maar van ieder woord dat klinkt uit de mond van God."' ⁵Vervolgens nam de duivel Hem mee naar de heilige stad, zette Hem op het hoogste punt van de tempel ⁶en zei tegen Hem: 'Als U de Zoon van God bent, spring dan naar beneden. Want er staat geschreven: "Zijn engelen zal Hij opdracht geven om U op hun handen te dragen, zodat U uw voet niet zult stoten aan een steen."' ⁷Jezus antwoordde: 'Er staat ook geschreven: "Stel de Heer, uw God, niet op de proef."' ⁸De duivel nam Hem opnieuw mee, nu naar een zeer hoge berg. Hij toonde Hem alle koninkrijken van de wereld in al hun pracht ⁹en zei: 'Dit alles zal ik U geven als U zich voor mij neerwerpt en mij aanbidt.' ¹⁰Daarop zei Jezus tegen hem: 'Ga weg, Satan! Want er staat geschreven: "Aanbid de Heer, uw God, vereer alleen Hem."' ¹¹Daarna liet de duivel Hem met rust, en meteen kwamen er engelen om Hem te dienen.

¹⁰Ten slotte, zoek uw kracht in de Heer, in de kracht van zijn macht. ¹¹Trek de wapenrusting van God aan om stand te kunnen houden tegen de listen van de duivel. ¹²Onze strijd is niet gericht tegen mensen maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen. ¹³Neem daarom de wapens van God op om weerstand te kunnen bieden op de dag van het kwaad, en goed voorbereid stand te kunnen houden. ¹⁴Houd stand met de waarheid als gordel om uw heupen, de gerechtigheid als harnas om uw borst, ¹⁵de inzet voor het evangelie van de vrede als sandalen aan uw voeten, ¹⁶en draag daarbij het geloof als schild waarmee u alle brandende pijlen van hem die het kwaad zelf is kunt doven. ¹⁷Draag de verlossing als helm en Gods woord als zwaard, dat u van de Geest ontvangt. ¹⁸Laat u bij het bidden leiden door de Geest, iedere keer dat u bidt; blijf waakzaam en bid voortdurend voor alle heiligen.

Preek

Lieve mensen,

Vuurwerk afsteken is ten diepste een heel gelovige bezigheid. Is het niet oorspronkelijk bedoeld om de boze geesten af te schrikken? Als mensen daar zo veel geld in steken. Met gevaar voor eigen leven en tegen het verbod door de overheid in toch gaan knallen. Ze hebben er zo veel voor over. Die mensen offeren nog eens wat voor hun godsdienst. Om het nieuwe jaar goed te beginnen. Alle kwade machten en donkere mist te verdrijven. Een heel gelovige bezigheid.

Maar nee, natuurlijk, zo zit het niet. Vrijwel niemand in Nederland steekt vuurwerk af met die gedachte. We geloven toch niet meer dat er boze geesten zijn!? Nee, in de maatschappij om ons heen niet. Maar wij, hier in de kerk? Hebben wij iets met een geestelijke strijd? Of vinden we de machten die we wél kunnen zien al heftig genoeg om te bestrijden? Of hebben we helemaal niet het gevoel dat er een strijd gaande is? En leven we ons christelijke leven redelijk op het gemak?

In deze eerste dienst van het jaar 2026 wil ik met jullie opnieuw stilstaan bij 'de weg van vrede', ons jaarthema. Het gaat over de vredevorst. Hij kwam met Kerst, en tijdens Advent stonden we ook al bij Hem stil. Maar Hij is geen kind gebleven. En we moeten de vertedering voorbij. Want Hij komt vrede brengen. Zeker. De engelen zongen het. Vrede op aarde. Maar het was wel een hemelse *legermacht*. Tot de tanden bewapende strijders. Want je krijgt geen vrede zonder strijd.

Slide: Geen vrede zonder strijd

Slide: Wat zijn de wapens van Jezus?

Wat zijn normaal gesproken de wapens om vrede te krijgen? Tussen partijen is het vaak toch dat je kracht toont aan de ander. Je spierballen. En vrede in jezelf bereik je door je diepte angsten te vermijden. En je diepste verlangens koste wat het kost na te streven. En vaak ook nog eens langs de kortste route.

Hoe gaat Jezus de strijd aan? Hij is zojuist gedoopt door zijn neef Johannes. Hij heeft een krachtige bevestiging uit de hemel gehad: de stem van zijn Vader die Hem de liefde verklaart. En de Geest in de vorm van een duif als bemoediging voor zijn missie. Maar dan moet Jezus meteen de diepte in. Hij gaat naar de woestijn voor de laatste voorbereiding. Even je terugtrekken voor het gaat gebeuren.

En dan gebeurt het. Hij wil vrede, maar de tegenstander wil chaos. De duivel is gebaat bij onrecht, afstand en rouw. Het tegendeel van vrede. Vraag niet waarom, maar daar gedijt satan goed bij. En daar moet onze Heiland dus de strijd mee aan. Hoe voert Hij die strijd?

Nou, allereerst zie je dat Jezus het lijden niet vermijdt. Na veertig dagen vasten snak je naar eten. Maar onze Heer gaat niet in op het verzoek van de tegenstander om instant brood te maken uit stenen. En even later, als de duivel de hele aarde aanbiedt aan Christus. Alle macht. Zonder lijden. Zonder een centje pijn. Zonder Golgota. Alleen maar knielen voor het kwaad. Buigen voor corruptie, zo zou je kunnen zeggen. Wie kan die verleiding weerstaan? Jezus neemt het olifantenpaadje niet. Hij kiest er voor om door het lijden heen te gaan.

Hij kiest ook voor nederigheid. Niet hoog van de toren laten zien waartoe Hij in staat is. Brood uit stenen. Of een stuntsprong van het tempeldak. Zeker bij dat laatste zou in één klap zijn naam gevestigd zijn. Wat is overtuigender dan een miraculeuze redding? Later zeggen ze Hem om van het kruis af te komen. Dán zullen ze overtuigd zijn. En Jezus zou het kunnen. Hij is God. Maar toch, dat is niet de weg.

Jezus kiest dus niet voor het snelle succes. Hij kiest er niet voor om het lijden te vermijden. Zijn manier van strijden is een *andere* manier. Hij blijft dicht bij God. Leeft met een open Bijbel. En haalt daar zijn wapens uit. Woorden. Maar wel: woorden van Góð. Gehoorzaam zijn. Ook als dat niet meteen instant vrede geeft. Maar God vertrouwen in zijn weg met jouw leven.

Slide: Wat zijn de tegenstanders van Jezus?

Die ontmoeting in de woestijn is tekenend voor de tegenstand. Kijk, de manier waarop Jezus leeft roept weerstand op. Waar komt die weerstand vandaan? Want wat is er op tegen dat iemand vrede komt brengen? Dat iemand liefde predikt? Dat iemand juist de vluchtelingen en

verschoppelingen, de verwarde mensen en de daklozen ziet? En voor ze opkomt? Wat is daar op tegen? Toch ontmoet Jezus overal tegenstand! Juist ook in zijn betrokkenheid. 'Ik heb niet zo veel met die zwakke Jezus, die oog heeft voor de kwetsbaren'. Zo horen we vandaag. Waarom niet?

Nou, het is de duivel die bang is voor empathie. Satan is als de dood dat er verbinding ontstaat. In alle tegenstand die Jezus ontmoet zit de grote tegenstander. Satan betekent letterlijk 'tegenstander'. Je ontmoet hem in alles wat de vrede kapot maakt. Systemen, die groter zijn dan jij. Waardoor je óf wanhopig, óf cynisch wordt. Omdat je er niks aan kan veranderen. Denk je. Maar het is niet waar. Jezus laat zien dat de tegenstand te pakken is.

Hij komt die tegenstander regelmatig tegen. In mensen die alleen wonderen willen. Instant geluk dus. Maar daar niets voor willen opgeven. Niet hun eigen ego aan de kant willen schuiven. Of ze willen hun positie niet opgeven. Kerkleiders in de tijd van Jezus vallen Hem aan. Omdat Hij zegt dat iedereen evenveel waard is, bijvoorbeeld. Of mensen willen niet omgaan met zondaars. Met mensen die, in hun ogen, slecht zijn. Daar lopen ze liever met een grote boog omheen. En zo komt onze Heer satan dus in al zijn boosaardigheid tegen.

Het zit hem vooral in concurrentiedenken. Beter willen zijn dan de ander. Goed voor de dag willen komen en daardoor jaloers zijn op anderen. Rijker willen zijn dan de meeste mensen. Meer invloed willen hebben. En ga zo maar door. Het geeft allemaal verwijdering en chaos. Je verlaagt anderen tot consumenten, of mensen die je terug wil sturen naar hun eigen land. Minderwaardig. Jezus heeft heel veel last van dat soort denkbeelden. Die in ieder mens zitten en waar de duivel handig op inspeelt. Om maar die *ratrace* in stand te houden.

Slide: Hoe verslaat Hij de tegenstanders?

Ik zei net al: Jezus laat zien dat de tegenstand te pakken is. Hoe dan? Nou, allereerst door consequent lief te hebben. Altijd te kijken, altijd te denken, altijd te doen vanuit liefde. Ook al kost het Jezus alles. Toch is dat de enige weg naar vrede. Liefde is een krachtig wapen.

Liefde *ontmaskert* de tegenstand. Jezus kijkt goed. In de gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard (Matteüs 20) gaat het over mensen, die later aan het werk gaan. En toch hetzelfde loon krijgen. De vroege vogels zijn daar boos om. En dan die ontmaskerende vraag: *ben je jaloers omdat ik goed ben?* (vers 15). Zo ontmaskert onze Heiland het concurrentiedenken.

Jezus *ontwapent* de tegenstander ook. Daar hebben we in de voorbereiding diep over moeten nadenken. Want *hoe* werkt zo'n overwinning door liefde eigenlijk? Als Jezus sterft aan het kruis, hoe ontwapent Hij dan de machten? We kwamen hier op uit: dat doet Hij, juist door *niet* met dezelfde wapens terug te slaan. Neem bijvoorbeeld het principe dat Hij zelf benoemt in de Bergrede: als iemand je op de rechterwang slaat, keer dan ook je linkerwang toe (Mat.5:39). Als je dat blijft doen, dan is er op een gegeven moment geen eer meer aan jou te behalen. Je neemt de tegenstander het enige wapen uit handen dat hij heeft: namelijk dat hij tegenover iemand komt te staan. Maar als je ineens een stap voorwaarts doet. Met je handen open. Kwetsbaar. Daar rekent hij niet op. Je ziet dat bij de aanhouding van Jezus. Daar staat:

Slide: Hij liep naar hen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' 5Ze antwoordden: 'Jezus van Nazaret.' 'Ik ben het,' zei Jezus, terwijl Judas, die Hem kwam uitleveren, erbij stond. 6Toen Hij zei: 'Ik ben het,' deinsden ze achteruit en vielen op de grond. (Johannes 18)

Waarom deinken ze achteruit en vallen op de grond? Omdat ze niet verwachten dat iemand zich zomaar overgeeft. Ze staan klaar om te vechten en om achter iemand aan te jagen. En ineens weten ze niet wat ze moeten doen.

En zo werkt het ook aan het kruis. Als Jezus gemarteld is en het leven laat, dan zijn de wapens van de tegenstander uitgeput.

En dan blijkt dat Jezus, dat de liefde sterker is dan de tegenstand, die dood en verderf zaait. Want zelfs de dood van Gods zoon geeft niet de ultieme verwijdering. Zelfs het sterven geeft niet, dat je de ander nooit meer zult zien. Want Jezus staat op uit de dood. Overwint zo de kloof die de dood altijd geeft. Hij leeft en zoekt zijn mensen weer op. En blijft verbonden door zijn Geest. De chaos, de verwijdering, de afstand is overwonnen. En de duivel heeft het nakijken.

Slide: Wat is mijn rol in die strijd?

Ik wil hier kort over zijn. Verderop in het jaarthema komt dit nog wel terug. Maar dit wil ik er hier al over zeggen: we lazen Efeziërs 6. Dat zijn heel andere wapens dan je gewend bent. Het gaat over waarheid, gerechtigheid, inzet voor het evangelie van vrede, geloof, verlossing en gebed. Dat lijkt misschien krachteloos. Maar gevouwen handen hebben meer power dan gebalde vuisten. En waarheid, ook als je dat wat kost, levert meer op dan leugen waarmee je jezelf misschien voor even comfortabel houdt. En gerechtigheid is sterker dan segregatie, afstand en angst. Inzet voor vrede heeft meer effect dan terugslaan.

Zeker, het is niet de weg van de minste weerstand. Je roeit tegen de stroom in. Maar het is wel de weg van de liefde. Die uiteindelijk leidt tot duurzame vrede. Namelijk recht, verzoening en feest. Dat is wat deze wereld keihard nodig heeft. Meer dan het verdrijven van de boze geesten door flitsende pijlen en knallende cobra's. Daar schrikt de tegenstander niet van. Maar wel van iedere daad van dienstbaarheid en liefde. Van ieder paar handen dat gevouwen wordt voor een gebed. De tegenstander is als de dood voor mensen die vrede zoeken en eenheid willen. Dat is de kracht die Jezus juist laat zien. Daarom zullen wij Hem navolgen. En vredestichters zijn.

Amen